

A Fővárosi Törvényszék a dr. T. M. ügyvéd (1094 Budapest, Angyal u. 9.) által képviselt **InterCash Consulting Kft.** (Budapest) felperesnek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt **Gazdasági Versenyhivatal** (1054 Budapest, Alkotmány u. 5., hiv. szám: Vj/033-035/2011.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy az illetékügyi hatóság külön felhívására az állam javára fizessen meg az ítélet jogerőre emelkedését követően 654.000 (azaz hatszázötvennégyezer) forint illetéket.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (azaz egyszázezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet ennél a bíróságnál, de a Fővárosi Ítéltáblához címezve lehet három példányban, írásban benyújtani.

I N D O K O L Á S

A Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárást indított a felperes ellen annak vizsgálatára, hogy az eljárás alá vont által a fogyasztói csoportok szervezése, kezelése során tanúsított magatartás alkalmas volt-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésére.

Az eljárás eredményeként a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a 2012. január 27-én kelt Vj/033-035/2011. számú határozatával megállapította, hogy a nyomtatott sajtóban 2010. június 17. és 2011. április 12. között megjelentetett, fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámokkal a felperes fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, megsértve ezzel az Fttv. 3.§ (1) bekezdésében írt tilalmat, figyelemmel a 6.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra. A Versenytanács a felperest 11.500.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

Kifejtette, hogy a fogyasztói csoportok szervezését, működését a vizsgált időszakban külön jogszabály nem szabályozta, az alperes az elmúlt években több eljárást folytatott fogyasztói csoportokat szervező vállalkozásokkal szemben, megállapítva, hogy azok a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak. Korábban - Vj-45/2010. szám alatt - a 2010. március 23. és június 16. közötti tevékenységét vizsgálva felperessel szemben is folytatott már eljárást, és határozatában megtiltotta a felperes által szervezett fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósuló magatartás további folytatását. E határozat ellen előterjesztett felperesi keresetet a Főváros Bíróság 2.K.35.796/2010/6. számú ítéletével elutasította.

A jelen eljárás során megállapítottak közül kiemelte, hogy a felperes 2010. március óta foglalkozik fogyasztói csoportok szervezésével, négy - 60, 120, 180 és 240 hónap futamidejű - csoportot működtet. A fogyasztói csoport tagja (a továbbiakban: megbízó, csoporttag vagy tag) és a felperes közötti megbízási jogviszony jellemzője, hogy a felperes kötelezi magát a szerződés tárgyának eladója és a megbízó között létrejövő adásvételi szerződés elősegítésére úgy, hogy az adásvételi szerződés alapján a megbízó a dolog tulajdonjogát a megbízási szerződésben meghatározott számú részlet megfizetése esetén megszerezhesse. A csoport tagja a felperessel áll jogviszonyban, felperes a megbízók által befizetett díjelőlegekből a csoport részére egy elkülönített pénzügyi alapot képez, melynek a megbízók által fizetendő regisztrációs díj és megbízási díj nem része. A megszerzendő dologhoz tartozó vásárlói jog kisorsolása, illetve az előtörlesztés vállalása a közgyűlésen történik, mely a jelenlévők számára tekintet nélkül megtartható.

A megbízási szerződés (szerződés a fogyasztói csoportban történő részvételről megnevezésű irat) megkötésekor a felperes az ügyfél számára rendelkezésre bocsátja a Részvételi Szabályzatot, valamint a Tájékoztató című dokumentumot. A tag az előtörlesztés vállalásáról szóló szelvény kitöltésével tud részt venni a közgyűlésen.

A tagok a szerződés keltétől főszabály szerint 30 napon belül indokolás nélkül elállhatnak, ekkor a tag az egyszeri regisztrációs díj 20.000 forinttal csökkentett részét kapja vissza. Amennyiben a megbízó a soron következő közgyűlésre előtörlesztést vállal, számára a 30 napos elállási idő a következő közgyűlés napjáig lerövidül. A szerződés a tag részéről rendes felmondással felmondható, ez esetben a felperes a befizetett havi alaprészek összegét a szerződésben meghatározott időtartam lejártát megelőzően is visszafizetheti, az idő előtti visszafizetés azonban a megbízó által nem követelhető. A visszafizetés feltétele, hogy az csak a felperes saját pénzeszközei terhére történhet, a csoport vagyona ezáltal nem csökkenthető. A szerződés felmondásának időpontjáig befizetett havi részek a bruttó megbízási díj levonásával a szerződésben meghatározott időtartam végén kamatmentesen kerülnek visszafizetésre a regisztrációs díj nélkül.

A felperesi adatszolgáltatások alapján az alperes megállapította, hogy a fogyasztók által teljesített befizetések csekély mértékben kerültek a csoport-alapba, döntő részük regisztrációs díj és megbízási díj címén a felperest illette meg. A felmondott szerződések aránya 20 - 60 % között alakult.

A felperes kereskedelmi gyakorlata a nyomtatott sajtót részesítette előnyben, a vizsgált időszakban az országos terjesztésű Blikkben 86, a Blikk Autóban 4, a Blikk TV-ben 38, a Borsban 150, a Budapesten és néhány nagyobb városban elérhető Metropolisz napilapokban pedig 104 alkalommal jelentette meg reklámjait, közel azonos tartalommal, több változatban. A reklámok az alábbiakat tartalmazták:

1 M Ft-4.165 Ft/hó	FIX FORINT ALAPON
2 M Ft- 8.335 Ft/hó	BAR-LISTÁSOKNAK ÉS
3M Ft - 12.500 Ft/hó	NYUGDÍJASOKNAK IS!

5 M Ft - 20.835 Ft/hó INGATLANFEDEZET NÉLKÜL

10 M Ft - 41.665 Ft/hó

PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE?

ELUTASÍJTJÁK A BANKOK?

NÁLUNK VAN MEGOLDÁS!

Részletes tájékoztatásért keresse fel ügyfélszolgálatunkat! Hirdetésünk nem teljes körű. Cégünk vásárlói csoport szervezéssel is foglalkozik."

illetve

„1 M Ft - 3 335 Ft/hó Fix forint alapon

2 M Ft - 6 665 Ft/hó Ingatlanfedezet nélkül

3 M Ft - 10 000 Ft/hó Életkorhatár nélkül

5 M Ft - 16 665 Ft/hó Tiltólista nem akadály

PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE?

ELUTASÍJTJÁK A BANKOK?

NÁLUNK VAN MEGOLDÁS!

Részletes tájékoztatásért keresse fel ügyfélszolgálatunkat! Hirdetésünk nem teljes körű. Cégünk vásárlói csoport szervezéssel is foglalkozik."

Alperes határozatában részletesen rögzítette az irányadó tényállást, a vizsgált kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó megállapításait, az eljárás alá vont előadását, és döntését részletes jogszabályhelyekre történő hivatkozással - Fttv.I.§ (1) bekezdés, 2.§ a), c), d), h) pont, 3.§ (1) és (3) bekezdés, 4.§ (1)-(2) bekezdés, 6.§ (1) bekezdés b) pont, 9.§ (1) bekezdés, 14.§, 19.§ c) pont, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 77.§ (1) bekezdés d) és f) pont, 78.§ (1) bekezdés - indokolta. Több közigazgatási és bírósági határozatra hivatkozva kiemelte, hogy a versenytanács és a bírói gyakorlat egyértelmű iránymutatást ad a fogyasztói csoportok szervezésével, kezelésével foglalkozó vállalkozások számára az általuk alkalmazott reklámokat illetően, amely iránymutatásokat a felperes figyelmen kívül hagyott.

Megállapította, hogy a felperes által megcélzott, illetve elért elsődleges fogyasztói kör azokból az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben lévő a fogyasztókból áll, akiket a bankok elutasítanak, vagy a banki szolgáltatásából kirekesztenek (BAR-listások, nyugdíjasok), de felperes e körbe nem tartozó fogyasztókat is megcélzott.

Rögzítette, hogy a fogyasztói csoportok népszerűsítése során kiemelten fontos a megfelelő, hiteles és pontos tájékoztatás, ennek körében a konstrukció egyedisége akkor ismerhető meg, ha kiemelésre kerül az előtakarékosági jelleg és az igény jövőbeni, előre meg nem határozott időben történő kielégítése.

Úgy vélte, a vizsgált reklámok a hitelnyújtás látszatát keltették, és az azokban használt kifejezések -különösen a „Pénzre van szüksége? Elutasítják a bankok?“, „Anyagi problémákra, pénze garantálva!“ - összehatásukban arra a következtetésre adhattak alapot, hogy a szolgáltatás igénybevétele esetén a fogyasztó azonnal hozzájuthat az igényelt összeghez, melyet havi törlesztéssel fizet vissza, az elsődlegesen megcélzott fogyasztói kör számára viszont a felmerülő pénzügyi probléma megoldása nem évek múlva esedékes; a bankoktól a fogyasztó jellemzően azonnal pénzhez jut, a reklám ennek alternatíváját kínálta. Megállapította, hogy a reklámok alapján a fogyasztóban nem merülhet fel, hogy a dologhoz akár 5-20 év elteltével juthat hozzá, melynek egy belső hitelezés is feltétele. Hiányolta ezért a szerencselem jelentőségének hangsúlyozását, a tagok

által fizetendő megbízási és regisztrációs díj tükrében pedig valótlannak és megtévesztőnek minősítette a reklámban szereplő, törlesztőrészletekre utaló összegeket. Álláspontja szerint a reklámok megtévesztő jellegét erősítette a „Cégünk vásárlói csoport szervezéssel is foglalkozik.” közlés. A nem teljes körű tájékoztatásra vonatkozó apró betűs utalást relevánsnak nem tekintette, értékelte, hogy magas volt a felmondott szerződések aránya.

Mindezek alapján a felperes tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért fennálló felelősségét az Fttv. 9.§ (1) bekezdése alkalmazásával megállapítva kimondta, hogy a fogyasztói csoportoknál lényeges körülmény a szerencseelem, a „belső hitelezés”, valamint az, hogy a fogyasztó nem a szerződésalkötéskor, hanem akár évek múltán juthat a vásárlási joghoz, melyhez képest jogsértő, ha a kereskedelmi kommunikáció nem utal e feltételekre, és a reklám szerinti tevékenység lényeges tulajdonságaiban hitelnyújtással azonosítható.

A jogsértést az Fttv. 3.§ (1) bekezdésében jelölte meg, a jogkövetkezmények tekintetében a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés d) és f) pontjaira alapította határozatát, és a Tpvt. 78.§ (1) bekezdése alapján bírságot is kiszabott a felperessel szemben, melynek összegét a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú Közleményére figyelemmel határozta meg. Döntésében számot adott a figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülményekről is.

A jogerős határozat ellen a felperes alperesen keresztül 2012. március 23-án érkezett keresetlevelet nyújtott be, melyben az alperesi határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására való kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes a versenyfelügyeleti eljárás során hozott határozatában tévesen állapította meg azt, hogy a felperes a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos, nyomtatott sajtóban megjelent reklámokkal fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, és a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tévesen, kiterjesztően értelmezte. Úgy vélte, az alperes prejudikált, mikor részletesebb indokolás nélkül célzottan a nem hitelképes fogyasztói körnek szólónak tekintette a reklámokat. Vitatta, hogy a fogyasztók ésszerű tájékoztatása elmaradt volna, tekintettel arra, hogy a hirdetésekben külön felhívta a figyelmet a részletkérdések további egyeztetésének szükségességére, továbbá a szerződésalkötés során a fogyasztókat a „Tájékoztató” elnevezésű irattal is ellátta, melynek tartalmát a tagok aláírásukkal tudomásul vették, és ez a tájékoztató tartalmazta az alperes által hiányolt lényeges elemekre (szerencseelem, előre meg nem határozható kifizetés) történő hivatkozásokat. Mindezek alapján állította, hogy a fogyasztók döntését nem kizárólag a reklám tartalma határozta meg, a cselekvőképes fogyasztó kétséget kizáróan meg tudja állapítani, hogy nem hitel nyújtása érdekében köt szerződést, a felperes magatartása ezért nem sértette meg az Fttv. 3.§ (2) bekezdésében írt konjunktív feltételeket. Álláspontja szerint az alperes kiterjesztően értelmezte a fogyasztók kiszolgáltatottságának kérdését is, e körben hivatkozott az Fttv. 4.§ (1)-(2) bekezdéseire, és a tájékoztatási folyamat egészének vizsgálata alapján helytelennek ítélte az alperesi megállapításokat. Sérelmezte, hogy az alperes nem adta indokát annak, miért egyértelmű, hogy a vizsgált reklámok a fogyasztóban a hitelezés gondolatát keltik.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte és perköltséget igényelt. Álláspontja szerint jogszerű és megalapozott döntést hozott, a felperes maga határozta meg hirdetésében a sérülékeny fogyasztói kört, alaptalan ezért az alperesi prejudikációra való hivatkozása, különösen a támadott határozatban (51. pontjában) írtak fényében. Rámutatott, hogy a (határozat 48-49. pontjaiban is) hivatkozott töretlen bírói gyakorlat értelmében a jogsértés akkor is megállapítható, ha utóbb mód van a releváns információk teljes körű megismerésére. A felperes által hivatkozott tájékoztatót enyhítő körülményként vette figyelembe, ez a későbbi tájékoztatás azonban nem szünteti meg a reklámok jogsértő jellegét.

A felperes keresete nem megalapozott.

A fenti tényállást a bíróság a versenyügyben lefolytatott eljárásban beszerzett és a bírósághoz becsatolt iratok, valamint a felek által csatolt iratok, nyilatkozatok alapján állapította meg.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 109.§ (1) bekezdése értelmében az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a hatóság jogerős határozatának felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított 30 napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró illetékes bíróságtól a határozatot hozó hatóság elleni kereset indításával.

A versenyügyben hozott határozattal szemben a bírósági felülvizsgálat igénybevételének lehetőségéről a Tptv. 83.§ (1) bekezdése rendelkezik.

A bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/A.§-a alapján a közigazgatási határozatot jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.

A Pp 339/B.§-a szerint mérlegelési jogkörben hozott határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelési szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kiténik.

A következetes bírói gyakorlat szerint az ügyfél, illetőleg a törvényes érdekeiben sérelmet szenvedett fél jogszabálysértésre hivatkozva kérheti az közigazgatási ügy érdemében hozott határozat bírósági felülvizsgálatát. Keresetében a fél anyagi és eljárási jogszabálysértésre hivatkozhat, és arra, hogy a határozat meghozatalakor az alkalmazott jogszabályt tévesen értelmezték. Eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye a határozat hatályon kívül helyezésének, ha az eljárási jogszabálysértés jelentős, a döntés érdemére is kihat, és a bírósági eljárásban nem orvosolható.

Az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.

Ugyanezen § (2) bekezdése értelmében tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el, és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

A 3.§ (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6.§ és 7.§) vagy agresszív (8.§).

Az Fttv. 6.§ (1) bekezdése kimondja, hogy megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtévesztesse a fogyasztót. A

6.§ (1) bekezdése a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatra taxatív felsorolást tartalmaz.

Ugyanezen tv. 4.§ (1) bekezdés szerint a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.

A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az alperes határozatában felsorolta azokat a bírósági joggyakorlat során született ítéleteket, amelyek alapján kiemelte, hogy a jogi szabályozás azt a kötelezettséget rója a vállalkozásokra, hogy tevékenységük során, szolgáltatásuk kereskedelmi kommunikációjuk pontos és valós képet adjanak a szolgáltatásról. Jogilag tilalmazott, hogy akár a termék egésze, akár lényeges tulajdonsága vonatkozásában olyan képet nyújtson, amely a fogyasztót megtévesztheti. Helytálló az az alperesi hivatkozás, hogy a tárgyi vizsgálathoz tartozóan - a fogyasztói csoportok kapcsán - a bírósági gyakorlat lényeges körülménynek tekinti azt, hogy az adott szolgáltatás nyújtására a fogyasztói csoportok esetében belső hitelezéssel kerül sor, és fennáll a szerencseelem, valamint azt a körülményt, hogy a fogyasztó nem a szerződéskötéskor, hanem később - akár évek múltán - juthat a vásárlási joghoz és ezáltal a megszerezni kívánt dologhoz. Ezek az adatok olyan lényeges elemek, amelyekről a tájékoztatási kötelezettsége a szolgáltatást nyújtónak minden esetben fennáll. Ennek következtében a fogyasztói csoportokkal kapcsolatos reklámoknak ki kell terjedniük a sajátos vásárlási társulás lényeges elemeire, sajátosságaira, továbbá a konstrukció egyediségére is.

Ugyanakkor az alperesnek elsődlegesen az érintett fogyasztói kört kellett vizsgálata során meghatároznia, amelyet a kommunikációs eszközökkel megcélzott és elért fogyasztók tekintetében kellett megállapítania. E körben a bíróság megállapította, hogy a bemutatott reklám széles fogyasztói kört célzott meg, és annak számára kínált pénzügyi megoldást, azonban elsődlegesen egy olyan fogyasztói kör határozható meg a kommunikációs eszközök által megcélzottak körében, amelyet a hitelintézetek banki szolgáltatásából nem részesülők, abból kirekesztettek (BAR-listások, nyugdíjasok) alkottak, őket a reklámokban külön is megnevezték. Megalapozottan értékelte úgy az alperes, hogy ezek a fogyasztók az átlagosnál jóval kiszolgáltatottabb helyzetben vannak, hiszen az átlagfogyasztó különböző hitelkonstrukciók közül több banki szolgáltatás összehasonlításával választhat a piacon, míg ez a megcélzott fogyasztói kör ezekből kirekesztett, többnyire nem jut hitelhez, vagy az számára az átlagfogyasztóhoz képest nehezebben érhető el. Ennek következtében elvárható az ilyen fogyasztó irányában a teljes körű, a szolgáltatás értelmezéséhez elengedhetetlen adatok közlése.

Tény, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Ugyanakkor az elsődlegesen érintett fogyasztói kör számára a torzított tájékoztatás nem lehet jogszerű. Helytállóan hivatkozott arra a felperes, hogy a reklámot a szolgáltatás igénybevételére való felhívó jellege miatt soha nem lehet teljes körű tájékoztatást adó információ-átadásként értékelni, illetve azzal szemben ilyen követelmények nem állhatnak fenn,

azonban a fogyasztók megfelelő tájékoztatásának ebben az esetben kiemelkedő szerepe van, mert az a fogyasztói magatartást jelentősen befolyásoló tényező.

A bíróság ezért maradéktalanul egyetértett azzal, hogy a reklámok kifejezetten és hangsúlyosan emelték ki a nyugdíjasokat és a BAR-listára került személyeket, akik ennek megfelelően elsődlegesen érintett fogyasztói körnek tekinthetők, különös tekintettel a reklámok szövegében ugyancsak kiemelt banki elutasításra, és a pénzhíányra (pénzsűkére). Az alperes megállapításának okszerűségét nem befolyásolja a felperes által kiemelt „is” kötőszó, mert a reklámok megfogalmazása, összehatása alapján logikailag sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a felperes elsősorban a banknál hitelképes vagy potenciálisan hitelképes fogyasztói körnek kínál „megoldást” pénzsűkére, vagy banki elutasítás esetére. A reklámok utóbbiaknak is szólnak (e tekintetben nem vitatható a banki finanszírozáshoz képest az alternatív kínálatra történt felperesi hivatkozás), de csak másodlagosan. Abban a tekintetben pedig a bíróság osztotta az alperes álláspontját, hogy a pénzkínálathoz való hozzáférés tekintetében a nyugdíjasok és a BAR-listások kétség kívül kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók.

Az alperesi megállapítás nem prejudikáció, hanem olyan, a reklámozás és a reklámozott szolgáltatás nyújtójának gazdasági érdeke közötti szükségszerű összefüggés, amelynek vitatása magának a gazdasági tevékenység folytatásának az értelmét kérdőjelezi meg. A felperesi vállalkozás a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatával (jelen esetben reklám) azt kívánta elérni, hogy a reklámban elhallgatott, a fogyasztóra nézve hátrányos feltételekkel (szerencseelem, belső hitelezés) nyújtott szolgáltatás iránt - akár további információszerzés végett - minél több fogyasztó érdeklődjön.

A fogyasztók részére kínált hitelösszeg mértékére, a reklámokban írt futamidőre, havi törlesztő részletre utaló szövegrészek elolvasásakor a fogyasztóban a reklám összehatásaképpen olyan képzet keletkezhetett, hogy a reklámozott szolgáltatás igénybevétele esetén ténylegesen egy adott hitelösszeghez azonnal hozzájuthat, amelyet majd havi törlesztő részlettel egyenlíthet ki. Helytállóan állapította meg az alperes a vizsgált és jogsértőnek talált reklámok esetében, hogy azok nem tartalmazznak olyan, lényeges elemre vonatkozó megfelelő tájékoztatást, hogy ehhez - a lényegében hitelként felvenni kívánt - összeghez a fogyasztó szerencseelemen keresztül juthat hozzá, és - ha egy adott fogyasztó számára folyamatosan kedvezőtlenül alakul a sorsolás - akár folyamatos előtörlesztés teljesítése mellett is előfordulhat, hogy csak az utolsó részlet befizetésével egyidejűleg. Ily módon nem hitelintézeti konstrukcióról van szó, hanem egyfajta belső hitelezésről, amikor is a tagok befizetései szolgálnak a kifizetések forrásául, ily módon a csoportba történő belépés automatikusan nem eredményezi a kívánt összeghez való azonnali hozzájutást. Önmagában az, hogy a reklámok utalnak a fogyasztói csoportra, még nem elégséges a megfelelő tájékoztatáshoz. A fentiekre tekintettel a perbeli eljárásban vizsgált nyomtatott sajtóban megjelent reklámok nem teljesítették a reklámokhoz kapcsolódó tájékoztatási kötelezettséget, ezért azok a Fttv. 3.§-ba ütközően jogsértőek voltak.

Nem a szolgáltatások, illetőleg a későbbi szerződéskötés körében adott tájékoztatást tartotta jogsértőnek az alperes, ennek következtében az, hogy utóbb további tájékoztatást kaptak az ügyfelek, és a felperes későbbi tevékenysége - a reklámot követő szolgáltatás nyújtása - már a Tpv-t-nek és az Fttv.-nek megfelelt, az adott reklámok jogsértését nem menti ki. Annak apró betűvel való feltüntetése, hogy „Részletes tájékoztatásért keresse fel ügyfélszolgálatunkat! Hirdetésünk nem teljes körű. Cégünk vásárlói csoport szervezéssel is foglalkozik.” az alkalmazott reklámot nem

fosztotta meg a jogsértő jellegétől. Az, hogy a fogyasztói csoportokba lépők elállási joggal is rendelkeztek, valamint a későbbiekben személyes kapcsolat keretében a szerződéskötéskor vagy azt megelőzően a szolgáltatásról telefonos vagy személyes megbeszélés alapján is pontos tájékoztatást kaphattak, a reklám jogsértésének kimentésére ugyancsak nem alkalmas.

Az alperes az Fttv. 4.§ (1)-(2) bekezdését megfelelően értelmezte, a fogyasztók tájékoztatásának komplexitására, a pluralitásra és az ésszerűen tájékozott fogyasztónak az információk szelektálásának és összegyűjtésének képességére vonatkozó felperesi hivatkozás általában nem alaptalan, azonban ebből nem következik sem az, hogy a racionális fogyasztó nem téveszthető meg, sem pedig az, hogy a fogyasztó döntésére ható egyes kommunikációs csatornák a tárgyi jog által elfogadott módon önmagukban megtévesztőek lehetnek abban az esetben, ha létezik egyébként más olyan forrás, melyből minden lényeges információ megtudható. Az Fttv. 2.§ d) e) f) pontjai egyértelműen kifejezik, hogy bármely (az Fttv. 3-8.§ kritériumainak megfelelő) kereskedelmi kommunikáció, reklám tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak tekintendő. A bíróság egyetértett a felperessel abban, hogy a döntési folyamat későbbi szakaszai is relevánsak, azonban nem a jogsértés, legfeljebb a jogsértésért alkalmazott jogkövetkezmény fajtájának, mértékének megválasztása során. Nem volt ezért releváns az arra való felperesi hivatkozás, hogy jóhiszeműen biztosított további tájékoztatói lehetőséget, különös tekintettel arra, hogy a felperes az alperes által alkalmazott jogkövetkezményt önmagában - a jogalaptól függetlenül - nem támadta.

A konkrét ügy tényállásából az volt megállapítható, hogy a fogyasztói csoport mibenlétét, működésének sajátosságait, a jogviszony fogyasztó számára lényeges elemeit (szerencseelem, belső hitelezés, stb.) az alperes által vizsgált reklámok még egy ésszerűen tájékozott fogyasztó mércéjéhez viszonyítva sem fejezték ki, miközben összhatásában a reklámok az azonnali pénzhez jutás lehetőségére engedtek asszociálni.

A felperes a Tpvt. 77.§ (1) bekezdés d) és f) pontjaiban, valamint 78.§ (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazását önmagában, a jogsértés vitatásától elvonatkoztatva nem támadta, ezért e körben a bíróság sem foglalt állást.

Mindezek alapján a bíróság alperes határozatát a kereseti kérelmekkel érintett körben felülvizsgálva megállapította, hogy az mind az anyagi, mind az eljárási szabályok betartása mellett került meghozatalra, ezért a felperes keresetét elutasította.

A bíróság a felperest az alperes perköltségének megfizetésére a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján kötelezte, amely perköltség megállapításánál figyelemmel volt az ügy bonyolultságára, és az alperesi képviselő által a perben kifejtett munka színvonalára. A munkadíj összegének megállapítása ebben az esetben a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (1) bekezdése alapján, a 3.§ (2)-(6) bekezdéseiben foglaltak figyelembe vételével történt.

Tekintettel arra, hogy a versenyüggyel kapcsolatos bírósági felülvizsgálati eljárás illetékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43.§ (3) bekezdése kiveszi a tételes illetékek köréből, a bíróság az Itv. 39.§ (1) bekezdése és 42.§ (1) bekezdés a) pontja szerint 690.000 forintban állapította meg a kereseti illeték mértékét, melynek összegéből a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére a felperes által előzetesen lerótt 36.000 forint illetéket levonva a felperest 654.000 forint illeték megfizetésére kötelezte a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM. rend 13. § (2) bekezdése alapján.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2012. évi november hó 20. napján

dr. Kovács Mária
bíró